

Sygn. akt I KK 24/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Andrzej Siuchniński

Protokolant Łukasz Biernacki

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Adwokatury adw. Marcina Komara

w sprawie **E. B.**

obwinionej z art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z § 22 pkt 2 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeks Etyki Adwokackiej),

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 27 października 2020 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę obwinionej

od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury

z dnia 15 czerwca 2019 r., sygn. akt WSD (...),

zmieniającego orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w Ł.

z dnia 28 listopada 2018 r., sygn. akt SD (...),

1. uchyla pkt 2 zaskarżonego orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury oraz zmieniony nim pkt 4 orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w Ł. i w zakresie czynu opisanego w pkt IV wniosku o wszczęcie

postępowania dyscyplinarnego, na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 88 ust. 2 i art. 95n ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tj. Dz. U. 2020.1651), postępowanie dyscyplinarne umarza;

2. w pozostałym zakresie kasację oddala;

3. kosztami postępowania w sprawie w wysokości 1/2 zasądzonych dotychczas kosztów postępowania dyscyplinarnego za obie instancje oraz wydatkami postępowania kasacyjnego w kwocie 20 (dwudziestu) zł obciąża obwinioną, natomiast w części umarzającej obciąża Izbę Adwokacką w Ł.

UZASADNIENIE

Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w Ł. po rozpoznaniu sprawy adw. E. B. obwinionej o to, że:

1. w dniu 11 grudnia 2014 roku w Ł. około godziny 10.15 na wysokości ul. J. spożywała alkohol w miejscu publicznym doprowadzając się do stanu nietrzeźwości wyrażającego się zawartością alkoholu w wydychanym powietrzu 1,89 ml/l wynik badania krwi 3,61 promila, przy czym alkohol został spożyty bezpośrednio po naruszeniu przez adwokata E. B. zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym poprzez najechanie kierowanym przez nią samochodem marki Opel Astra o nr rej. (...) na wysoki krawężnik a następnie elewację nieruchomości przy ul. J. w Ł. i znajdujące się nieopodal ogrodzenie, które to zachowanie nie licuje z powagą i godnością zawodu adwokata, czym dopuściła się przewinienia dyscyplinarnego z art 80 Prawa o adwokaturze w zw. z § 1 i w zw. z § 4 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu,
2. w dniu 16 grudnia 2014 roku reprezentując skarżącą A. P. w sprawie sygn. akt XII C 523/14 Sądu Okręgowego w Ł. nie stawiała się na termin rozprawy i nie poinformowała Sądu ani skarżącej o przyczynach niestawiennictwa a też nie usprawiedliwiła w żaden sposób swojej nieobecności czym dopuściła się przewinienia dyscyplinarnego z art. 80 Prawa o adwokaturze w zw. z § 30

ust. 1 i 2 w zw. z § 6 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu,

3. w dniu 16 grudnia 2014 roku znajdowała się przebywając w siedzibie swojej kancelarii w stanie nietrzeźwości, spowodowała konieczność przeprowadzenia działań ratowniczych z uwagi na podejrzenie próby samobójczej przez Policję, Państwową Straż Pożarną w Ł. i Pogotowie, które to zachowanie nie licuje z powagą i godnością zawodu adwokata a też podrywa zaufanie do zawodu adwokata czym dopuściła się przewinienia dyscyplinarnego z art. 80 Prawa o adwokaturze w zw. z § 1 i w zw. z § 4 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu.

4. w okresie od dnia 4 sierpnia 2015 roku do dnia 8 marca 2016 roku udzielała porad prawnych P. P. będącemu przeciwnikiem procesowym skarżącej posługując się informacjami uzyskanymi podczas wykonywania umowy zlecenia z A. P. czym dopuściła się przewinienia dyscyplinarnego z art. 80 Prawa o adwokaturze w zw. z § 6 i w zw. z § 22 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu,

orzeczeniem z dnia 28 listopada 2018 r., sygn. akt SD (...):

1. w miejsce zarzucanego jej w pkt. I czynu uznał obwinioną za winną tego, że w dniu 11 grudnia 2014 r. w Ł. około godziny 10.15 na wysokości ul. J. bezpośrednio po naruszeniu zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym poprzez najechanie kierowanym samochodem marki Opel Astra o nr rej. (...) na krawężnik, a przed uszkodzeniem elewacji budynku usytuowanego na nieruchomości przy ul. J. oraz ogrodzenia oddzielające tę nieruchomość od nieruchomości sąsiedniej, spożywała alkohol w miejscu publicznym doprowadzając się do stanu nietrzeźwości wyrażającego się zawartością alkoholu w wydychanym powietrzu 1,89 ml/l, zawartością 3,61 promila alkoholu we krwi, które to zachowanie nie licuje z powagą i godnością zawodu adwokata, czym wyczerpała znamiona czynu z art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z § 1 i w zw. z § 4 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu i za to na podstawie art. 81 ustęp 1 pkt 3 ustawy Prawo o

Adwokaturze wymierzył jej karę pieniężną w wysokości 20.000 zł;

2. w miejsce zarzucanego jej w pkt. II czynu uznał obwinioną za winną tego, że w dniu 16 grudnia 2014 r. obwiniona nie poinformowała A. P. o tym, że nie stawi się na terminie rozprawy wyznaczonym na dzień 16 grudnia 2014 r., o przyczynach swojego niestawiennictwa w tym uzyskanej informacji o złożonym przez pełnomocnika P. P. wniosku o odroczenie rozprawy z uwagi na potwierdzoną, zaświadczeniem sporządzonym przez lekarza sądowego, chorobę strony, czym wyczerpała znamiona czynu z art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z § 49 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu i za to na podstawie art. 81 ustęp 1 pkt 1 ustawy Prawo o Adwokaturze wymierzył jej karę upomnienia;
3. uniewinnił obwinioną od zarzutu opisanego w pkt. III;
4. w miejsce zarzucanego jej w pkt. IV czynu uznał obwinioną za winną tego, że w dniu 4 sierpnia 2015 r. udzieliła porady prawnej i zamierzała udzielić kolejnych porad prawnych P. P. w sprawie związanej ze sprawą, w której udzieliła wcześniej pomocy prawnej A. P., posługując się informacjami od niej uzyskanymi, czym wyczerpała znamiona czynu z art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z § 22 pkt a w zw. z § 19 ust. 7 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu i za to na podstawie art. 81 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo o adwokaturze wymierzył jej karę zawieszenia w czynnościach zawodowych na 5 lat oraz na zasadzie art. 81 ust. 3 ustawy Prawo o adwokaturze orzekł zakaz wykonywania patronatu na czas 5 lat;
5. zasądził od E. B. kwotę 4.000 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania dyscyplinarnego na rzecz Izby Adwokackiej w Ł..

Orzeczenie Sądu pierwszej instancji zaskarżyła obwiniona, zarzucając w odwołaniu:

1. w zakresie pkt 1:

1. naruszenie art. 95 n ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z art. 410 k.p.k. i 424 k.p.k. poprzez rozstrzygnięcie sprawy na podstawie części a nie całości

materiału dowodowego - co mogło mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia a nadto sporządzenie uzasadnienia w sposób sprzeczny z obowiązującymi przepisami prawa;

2. naruszenie art. 95 n ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez dokonanie całkowicie dowolnej a nie swobodnej oceny materiału dowodowego, na którym oparto rozstrzygnięcie – w sposób dodatkowo sprzeczny z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego a nadto usuwając wątpliwości na niekorzyść obwinionej;
3. w zakresie pkt 2: naruszenie art. 95 n ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 424 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. i art. 5 k.p.k.;
4. w zakresie pkt 4:
 1. naruszenie art. 95 n ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z art. 168a k.p.k. poprzez nieuznanie dowodu z wydruku wiadomości e-mail z dnia 4 sierpnia 2015 r. za niedopuszczalny;
 2. naruszenie art. 95 n ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 424 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. i art. 5 k.p.k.;
 3. naruszenie art. 95 n ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k. poprzez niezgodne z prawem obowiązującym nie zawarcie w treści skarżonego orzeczenia rozstrzygnięcia co do zaliczenia okresu stosowania środka w postaci tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych na poczet orzeczonej kary;
 4. w zakresie pkt 5: rażąco obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, mianowicie art. 410 k.p.k. poprzez uznanie, że obwiniona ma możliwość poniesienia kosztów sądowych bez zbadania jej sytuacji choćby majątkowej (niejako zapominając, iż od maja 2016 r. była zawieszona w czynnościach zawodowych), czy też rozpoznania jej wniosku o zwolnienie z kosztów sądowych;
5. w zakresie pkt 1, 2 i 4: rażąco obrazę przepisów prawa materialnego - art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze poprzez jego błędną wykładnię skutkującą nienależytym rozumieniem podstaw odpowiedzialności dyscyplinarnej.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego

orzeczenia poprzez uniewinnienie jej od czynów przypisanych w jego pkt. 1, 2 i 4, ewentualnie zmianę tego orzeczenia poprzez uniewinnienie od czynu opisanego w pkt 1 oraz uchylenie orzeczenia i umorzenie postępowania w zakresie czynów z pkt. 2 i 4.

Odwołanie na niekorzyść obwinionej adw. E. B. wniosł również Rzecznik Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w Ł.. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz 438 pkt. 4 k.p.k. w zw. z art. 95n ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze rażąco niewspółmierność kary w zakresie punktu 4 orzeczenia poprzez wymierzenie obwinionej kary zawieszenia w czynnościach zawodowych na czas 5 lat na podstawie art. 81 ust. 1 punkt 4 ustawy Prawo o Adwokaturze oraz zakazu wykonywania patronatu na czas lat 5 na podstawie 81 ust. 3 ustawy Prawo o adwokaturze w sytuacji, gdy jedyną karą z uwagi na wagę naruszonych przepisów Prawa o adwokaturze i Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu, rażąco naganne postępowanie obwinionej, brak poszanowania dla podstawowej zasady wykonywania zawodu adwokata oraz ciężar gatunkowy popełnionego przez obwinioną przewinienia powinna być kara dyscyplinarna wydalenia z adwokatury. Przy tak sformułowanym zarzucie Rzecznik Dyscyplinarny wniosł o zmianę zaskarżonego orzeczenia w zakresie pkt 4 poprzez wymierzenie obwinionej kary dyscyplinarnej wydalenia z adwokatury oraz obciążenie jej kosztami postępowania w całości.

Po rozpoznaniu obu środków odwoławczych Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury orzeczeniem z dnia 15 czerwca 2019 r., sygn. akt WSD (...):

1. zmienił zaskarżone orzeczenie w pkt. 2 w ten sposób, że uniewinnił obwinioną od popełnienia zarzucanego jej czynu;
2. zmienił zaskarżone orzeczenie w pkt. 4 w ten sposób, że uznał obwinioną winną tego, że w dniu 3 sierpnia 2015 r. udzieliła porady prawnej P. P. w sprawie związanej ze sprawą, w której udzieliła wcześniej pomocy prawnej A. P., czym wyczerpała znamiona art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z § 22 pkt 2 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeks Etyki Adwokackiej) i za to na podstawie art. 81 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo o adwokaturze wymierzył jej karę wydalenia z adwokatury;
3. w pozostałym zakresie utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie;

4. zasądził od obwinionej na rzecz Naczelnej Rady Adwokackiej w Warszawie zryczałtowane koszty postępowania dyscyplinarnego przed Sądem drugiej instancji w kwocie 1.000 zł.

Kasację od orzeczenia dyscyplinarnego Sądu odwoławczego wniósł obrońca obwinionej. Zaskarżył on orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury w części skazującej co do winy, tj. w zakresie pkt. 2, 3 i 4 tego orzeczenia i zarzucił rażące naruszenie prawa materialnego oraz rażącą niewspółmierność kar dyscyplinarnych, które to naruszenia w sposób oczywisty miały wpływ na treść przedmiotowego orzeczenia:

1. w zakresie pkt. 2 skarżonego orzeczenia – art. 53 k.k. w zw. z art. 95 n pkt 2 ustawy Prawo o adwokaturze - poprzez wymierzenie kary dyscyplinarnej rażąco niewspółmiernej do czynu z pominięciem dodatkowo zasad i dyrektyw wymiaru kary;
2. w zakresie pkt. 3 i 4 zaskarżonego orzeczenia – art. 84 ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo o adwokaturze i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 95n ustawy Prawo o adwokaturze, a nadto art. 624 k.p.k. w zw. z art. 95n ustawy Prawo o adwokaturze poprzez nie wymierzenie kary łącznej - doprowadzając do sytuacji, w której orzeczono karę nieznaną przepisom ustawy Prawo o adwokaturze oraz wymierzono karę pieniężną w znacznej wysokości i obciążono kosztami postępowania w sytuacji, gdy nie tylko nie zbadano sytuacji majątkowej obwinionej ani tym bardziej nie rozpoznano wniosku o zwolnienie z obowiązku poniesienia kosztów sądowych w całości załączonego do jej odwołania.

Przy tak zredagowanych zarzutach skarżący wniósł o uchylenie orzeczenia Sądu drugiej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zasadny okazał się w tej sprawie jedynie zarzut rażącej niewspółmierności (surowości) kary w zakresie czynu objętego pkt 2 zaskarżonego orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury.

Przed przystąpieniem wszelako do wskazania powodów, które w tym zakresie skutkowały orzeczeniem kasatoryjnym, dla oczyszczenia przedpola,

omówienia wymagają te zarzuty, których Sąd Najwyższy nie podzielił, to bowiem implikowało pośrednio sposób rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Na wstępie zauważyć należy, że sporządzoną w tej sprawie kasację trudno uznać za czytelną. Sama redakcja poszczególnych zarzutów, które w swojej rozbudowanej treści zawierały również uzasadnienie, utrudnia odczytanie rzeczywistych intencji skarżącego. Obrońca obwinionej deklarując zaskarżenie orzeczenia sądu *ad quem* co do winy nie przedstawia w tym przedmiocie żadnej argumentacji. Z kolei stawiając zarzut naruszenia prawa materialnego – tu art. 53 k.k. – *de facto* równocześnie zarzuca rażącą niewspółmierność kary, a w monstrualnej części tego zarzutu zawartej w *petitum* czyni rozważania co do kwestii udzielonej przez obwinioną P. P. porady prawnej, lecz również w istocie podejmuje polemikę z ustaleniami faktycznymi, w tym w pierwszym rzędzie tymi jaki poczynił Sąd pierwszej instancji.

Już chociażby z tej przyczyny tak opisany zarzut, odwołujący się w znacznej mierze do względnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 438 pkt 3 k.p.k., czyni go nie tylko bezzasadnym co wręcz niedopuszczalnym (art. 91b ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze - tj. Dz. U. 2020.1651 – dalej w tekście powoływanej jako ustawa)].

Podobnie ocenić należy te twierdzenia skarżącego, w których wskazuje na naruszenie prawa materialnego. Jak już wspomniano, powyższy zarzut nie został w zasadzie w jakikolwiek sposób umotywowany. Nie można też mówić o naruszeniu prawa materialnego w postaci art. 53 k.k. Przepisy art. 53 § 1 i 2 k.k. określają jedynie ogólne dyrektywy sądowego wymiaru kary i nie mają w związku z tym charakteru normy stanowczej (zawierającej nakaz lub zakaz określonego postąpienia), zatem ich obraza – w rozumieniu art. 438 pkt 1 k.p.k. – nie może nastąpić. Dyrektywy w nich wyszczególnione objęte są swobodną sferą sędziowskiego uznania, dlatego też podważenie przyjętej na ich podstawie oceny sądu jest możliwe, ale tylko w ramach zarzutu rażącej niewspółmierności kary (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 stycznia 2011 r., II KK 335/10; z dnia 3 października 2011 r., V KK 96/11; z dnia 28 maja 2015 r., II KK 126/15; z dnia 30 maja 2017 r., II KK 155/17; z dnia 13 lutego 2017 r., III KK 371/16).

Po tych wstępnych uwagach odnieść należy się do innych podnoszonych

przez skarżącego uchybień, które dają się w jego skardze kasacyjnej zidentyfikować i które, ze względu na prezentowaną argumentację, mogą zostać uznane za nawiązujące do problematyki naruszenia prawa.

Taki charakter ma bez wątpienia zarzut z pkt. 2 kasacji (według numeracji przyjętej na potrzeby niniejszego uzasadnienia), w części związanej z karą łączną.

Zarzut ten jest nietrafny. Obrońca obwinionej w tym zakresie wywodzi, że w orzeczeniu Sądu odwoławczego, w wyniku dokonanej przez ten Sąd zmiany i wymierzenia za czyn przypisany w pkt. 2 kary wydalenia z adwokatury, doszło do naruszenia art. 84 ust. 1 pkt 5 ustawy (powinno być art. 84 ust. 2 pkt 5 ustawy – uwaga SN) określającego zasady orzekania kary łącznej. Jego zdaniem, w sytuacji ukarania obwinionej za więcej niż jeden czyn i orzeczenia różnych kar i kary wydalenia z adwokatury powinno się jej wymierzyć karę łączną wydalenia z adwokatury. Kara wydalenia z adwokatury staje się w takim wypadku karą łączną i tylko taka kara jest wykonywana. Jest to pogląd całkowicie błędny a wynika z faktu nieuwzględnienia przy interpretacji art. 84 ust. 2 pkt 5 ustawy całej treści tego przepisu. Rzeczywiście w przypadku orzeczenia za kilka przewinień kar rodzajowo różnych i kary wydalenia z adwokatury wymierza się karę łączną wydalenia z adwokatury. Rzecz w tym, że jak stanowi omawiany przepis *in fine*, co skarżący przeoczył, „w wypadku orzeczonych równocześnie kar pieniężnych karę tę orzeka się na zasadach przewidzianych w pkt 3 (art. 84 ust. 2 – uwaga SN)”. Zarówno więc odczytanie zawartej w powołanym przepisie normy z uwzględnieniem jej literalnego brzmienia, jak też poszerzenie tej wykładni o kontekst systemowy, prowadzi do jednego możliwego wniosku – w razie wymierzenia, poza karą wydalenia z adwokatury, chociażby za jeden czyn, równocześnie za inne czyny kar pieniężnych, orzeka się osobną łączną karę pieniężną. Interpretacja odmienna, a więc taka, którą zaprezentował skarżący czyniłaby, w wypadku orzeczenia wyłącznie kary łącznej wydalenia z adwokatury, przy orzeczonych za jednostkowe czyny również kar pieniężnych, zbędnym wydawanie orzeczenia o łącznej karze pieniężnej nieprzekraczającej sumy kar pieniężnych i nie niższej od najwyższej z orzeczonych kar pieniężnych (art. 84 ust. 2 pkt 3 ustawy), który to obowiązek wynika z art. 84 ust. 2 pkt 5 *in fine* ustawy. W niniejszej sprawie nie zaszła wprowadzić konieczność orzeczenia łącznej kary pieniężnej, nie oznacza to jednak – w świetle

przeprowadzonych wyżej wywodów – że jednostkowa kara pieniężna orzeczona za inne przewinienie dyscyplinarne zostaje pochłonięta przez karę wydalenia z adwokatury i nie będzie w związku z tym wykonywana. Oczywiście jest też, że wobec orzeczenia tylko dwóch kar za dwa delikty (kary wydalenia z adwokatury i kary pieniężnej) i nie orzeczenia innych kar dyscyplinarnych z katalogu zawartego w art. 81 ust. 1 ustawy, wobec jednoznacznej treści art. 84 ust. 2 pkt 5 ustawy nie wystąpiła konieczność wymierzenia kary łącznej wydalenia z adwokatury.

Nie jest też trafny zawarty w pkt. 2 kasacji zarzut naruszenia art. 624 k.p.k. Kwestia kosztów postępowania była podnoszona w pkt IV odwołania obwinionej (według numeracji przyjętej na potrzeby niniejszego uzasadnienia) i do tego zarzutu Sąd odwoławczy odniósł się na s. 16 uzasadnienie swojego orzeczenia. Skoro więc nie podzielił w tym przedmiocie twierdzeń obwinionej co braku możliwości poniesienia kosztów, zwolniony był z obowiązku czynienia odrębnych rozważań w tym przedmiocie, a zawartych w osobnym wniosku adw. E. B. (pkt VIII odwołania).

Jak już to zasygnalizowano na wstępie, zasadny okazał się natomiast podniesiony w kasacji zarzut rażącej niewspółmierności kary w odniesieniu do czynu przypisanego obwinionej w pkt 2 orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury.

Należy przypomnieć, że orzeczenie Sąd pierwszej instancji zostało zaskarżone również na niekorzyść adw. E. B. w części dotyczącej orzeczenia o karze dyscyplinarnej za czyn przypisany jej w pkt 4 orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w Ł.. W ocenie Rzecznika Dyscyplinarnego, którą wyraził w odwołaniu, wymierzona za ten czyn kara zawieszenia w czynnościach zawodowych na okres 5 lat oraz zakazu wykonywania patronatu na czas 5 lat, wobec rażąco nagannego postępowania obwinionej oraz ciężaru gatunkowego popełnionego przez nią przewinienia dyscyplinarnego, razi swoją łagodnością. Zdaniem skarżącego za taką oceną czynu obwinionej, wymagającą wymierzenia jej najsurowszej kary dyscyplinarnej, przemawia przede wszystkim naruszenie obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej, poprzez posługiwanie się, przy udzielaniu porady prawnej P. P., informacjami uzyskanymi od jego żony A. P., której wcześniej obwiniona adwokat również udzielała pomocy prawnej. O naganności jej postępowania miał też świadczyć zamiar udzielania P. P. porad w

przyszłości.

Jak więc przekonuje o tym omówiona wyżej treść odwołania, rażącej łagodności kary skarżący dopatrywał się wyłącznie w charakterze samego deliktu, a więc naruszeniu tajemnicy adwokackiej i zamiarze udzielania dalszych porad mężowi wcześniejszej klientki. Tymczasem w odniesieniu do tych aspektów w instancji odwoławczej zapadło orzeczenie dla obwinionej korzystne. Zarówno z opisu czynu zawartego w pkt 2 orzeczenia Sądu odwoławczego, jak i z jego pisemnych motywów, w sposób jednoznaczny wynika, że Sąd ten wykluczył posługiwanie się przez adw. E. B. informacjami uzyskanymi od A. P. Co więcej, uznał również, że nie istnieje możliwość ukarania jej za sam zamiar popełnienia deliktu.

Wylimitowanie obu tych okoliczności z opisu czynu spowodowało, że w rzeczywistości podstawy, na których Rzecznik Dyscyplinarny oparł swoje odwołanie, przestały istnieć. W ich miejsce Sąd drugiej instancji wprowadził natomiast elementy, które nie znajdowały swojego odzwierciedlenia w ustaleniach Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w Ł., jak chociażby – co trafnie podkreślił skarżący – chorobę alkoholową obwinionej, odwołując się jednocześnie do zasady prewencji generalnej, która w zwykłym środkiem odwoławczym kwestionującym wymiar kary również nie była eksponowana (na tę zasadę powołano się w zdaniu odrębnym do orzeczenia sądu *meriti*). W tej konfiguracji, wymiar za omawiany tu czyn surowszej kary dyscyplinarnej niż ta, która – przy uwzględnieniu wskazanych okoliczności następnie wylimitowanych przez sąd *ad quem* – orzeczona została przez sąd *a quo*, słusznie spotkało się z krytyką ze strony autora kasacji. W ocenie Sądu Najwyższego nie można czynić rozważań w zakresie surowości kary i twierdzić, że jest ona rażąco łagodna w oparciu o okoliczności, których nie podniesiono w środkiem odwoławczym na niekorzyść. Nadto, samo wylimitowanie takich okoliczności, wpływających na ocenę stopnia winy oraz szkodliwości społecznej deliktu dyscyplinarnego jak te, na które powołano się w odwołaniu wniesionym na niekorzyść, nie może doprowadzić do istotnej ingerencji w wymiar kary w tym kierunku, jak to miało miejsce w niniejszej sprawie. Zdiagnozowane w postępowaniu kasacyjnym wady orzeczenia sądu instancji *ad quem* musiały w tym układzie zostać uznane za mające wpływ na treść

kontrolowanego rozstrzygnięcia. Implikowało to jego uchylenie w określonym w wyroku sądu kasatoryjnego zakresie. Kwestia kary wymagałaby bowiem ponownej oceny w świetle ujawnionych zaszłości, a tym samym powtórzenia postępowania odwoławczego w powyższym – tj. dotyczącym wymiaru kary za czyn z pkt 2 orzeczenia Sądu drugiej instancji – przedmiocie. Uwzględniając wszelako datę popełnienia tego przewinienia dyscyplinarnego (4 sierpnia 2015 r. – ustaloną przez Sąd pierwszej instancji i zaakceptowaną przez Sąd odwoławczy) takie postąpienie nie jest już możliwe. W dniu 5 sierpnia 2020 r. upłynął bowiem 5-letni okres przedawnienia karalności tego przewinienia dyscyplinarnego (art. 88 ust. 2 ustawy), a tym samym wymierzenie za czyn z pkt 2 orzeczenia sądu *ad quem* kary dyscyplinarnej nie jest dopuszczalne (zob. odpowiednio postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2005 r., SDI 20/05).

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy zobligowany był, po uchyleniu pkt 2 zaskarżonego orzeczenia, postępowanie dyscyplinarne w tej części umorzyć. W efekcie do wykonania pozostaje tym samym wyłącznie kara pieniężna wymierzona za czyn z pkt. 1 orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w Ł..

Z uwagi na rodzaj wydanego orzeczenia konieczne było również obciążenie Izby Adwokackiej w Ł., w części umarzającej postępowanie dyscyplinarne, kosztami tego postępowania.